

СТАНОВИЩЕ

от професор дфн Христо Кафтанджиев
за дисертацията на Антон Петров Стайков на тема „Комикс и реклама.
Поетика и семиотични аспекти”

за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по
професионално направление 3.5. Обществени комуникации и
информационни науки (Журналистика – Маркетингови комуникации)

Господин Стайков е мой докторант, зачислен на редовна аспирантура. Той има всичките качества за придобиване на степента „доктор” – познава много добре научната материя, работи много съвестно, мисли независимо и аналитично и е силно мотивиран.

Дисертационният труд се състои от увод, изложение в 3 глави, заключение, приложение и библиография, с общ обем от 428 страници. Библиографията е разделена на няколко части, между които каталог на българските комикс издания. Научната библиография е от 351 заглавия - 196 на български и на руски, 133 на английски, френски и сръбски, 22 заглавия са от интернет източници.

В работата са използвани 355 илюстрации.

В това отношение дисертацията на превишава стандартите за такова научно съчинение.

Антон е публикувал и следните научни статии:

- Стайков, А. *Комиксът от гледна точка на алфаветиката. Българска специфика*. Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Факултет по журналистика и масова комуникация. Том 18, 2011, с. 133–165
- Стайков, А. *Синтактични щрихи към поетиката на комикса чрез функциите на Проп*. Десети изкуствоведски четения. София: Институт за изследване на изкуствата, 2013, с. 238–245
- Стайков, А. *Синдромът Файнингер: Христо Кърджилов и българският инвариант на „високо/ниско“ изкуство*. Изкуствата, пазарът, публиките. София: Институт за изследване на изкуствата, 2013, с. 36–45
- Стайков, А. *Оформяне на нови културни идентичности от двете страни на железната завеса (1945–1953). Фредрик Уъртъм и Богомил Райнов – следвоенни кръстоносци на*

цензурата. Newmedia21.eu. Медиите на 21 век: Онлайн издание за изследвания, анализи, критика, 02.07.2013.

- Стайков, А. *Астерикс в България. Социокултурни щрихи*. Проблеми на изкуството. София: Институт за изследване на изкуствата при БАН. Кн. 1, 2015. с. 16–21
- Стайков, А. *Отвъдният свят в комикса „Илийчо, Август и седемте джуджета“ на братя Гелеви – митична междутекстовост, пародия и авторски приказни елементи*. Език и литература, 2015
- Стайков, А. *Комиксът „Илийчо и Август“ на братя Гелеви – маркиране на някои особености на художествения език. Хронотоп и лингвистични аспекти*. Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Факултет по журналистика и масова комуникация. Том 22, 2015 (под печат)

И в това отношение докторантът е преизпълнил научните изисквания. Те са три научни статии, а Антон е публикувал седем.

Дисертацията е едно от малкото научни изследвания в света, в които се изследва поетика на комикса и рекламните му аспекти. Това повишава още повече научната ѝ стойност.

Трудът е развит с увод и 3 глави.

В уводната част на дисертационния труд са описани темата, методите и актуалната значимост на труда. Изведени и представени са целта, предметът и обектът на изследване в съответствие с формулираната изследователска теза. Представени са спецификите на изследователските задачи, както и ограниченията, които се налагат във връзка с тях.

Набелязани са методите на изследване и е определена структурата на дисертационния труд.

В първата глава са анализирани някои важни понятия от по отношение поетиката на комикса от семиотична гледна точка – определенията и класификациите на комикса; поетика на комикса от гледна точка на алфаветиката; опозициите; комиксът като знакова система и т.н.

От изложеното личи, че Антон познава сериозно научните теории в тези области, мисли критично и е в състояние да направи научни приноси.

Втората глава е посветена на историята на българския комикс. Тук задълбочено са анализирани българските комикси в следните времеви отрязъци:

1878 – 1941: От освобождението до периода между войните.

1941 – 1943: Златен период в български мащаб. Комикси всеки ден

1944 – 1962: Война и пропаганда. В служба на новата власт

1962 – 1975: Разведряване и нова стилистика. Агенти и предатели

1966 – 1982: Митологията на социализма. Опасното развлечение
1989 – 1992: Преходът на 90-те. Нови медии, нови читатели
1990 – 1997: От вестник „Венче“ до „Маугли“. Бисерът на прехода
2003 – 2008: Начало на новото столетие. Повторното начало
2010 – 2013: Разлики и прилики. Възраждане на българския комикс

И тук докторантът демонстрира, че познава отлично материята и, че мисли критично.

Третата глава е посветена на рекламните аспекти на комикса. В нея са изследвани следните феномени:

- Наративът в комикса и приложението му в рекламната комуникация;
- Комикс героите – герои в рекламата;
- Пиар и убеждаващата комуникации;
- Комикс и реклама

И в тази глава съответните феномени са изследвани коректно и задълбочено от различни гледни точки.

В приложението са анализирани рекламните в списание Пиф.

Основните приноси в дисертацията са следните:

- Дисертационният труд прави за пръв път в България теоретичен анализ на изкуството на комикса като знакова система. В текста се набляга на високата комуникативност на комикса в използването му в ПР, пропагандната и рекламна комуникация.
- Въвеждането на нов термин, свързан с връзката между масова и елитарна култура - Синдром на Файнингер. С него е обозначен страхът на творците, които не са преодолели стигмите на публиката за високо/ниско изкуство и крият авторството си като създатели на комикси като нещо, свързано с „ниската“, масова култура.
- Изследването доказва, че използването на комикс езика може да бъде от полза на рекламистите за постигане на максимално наситен метафоричен език, който да постигне търсения ефект от рекламните послания, поднесени чрез вербалната и иконична структура, характерна за тази медия.
- За пръв път историята на българския комикс е разгледана като част от националното литературно и визуално наследство. Направено е подробно изследване на авторите и изданията, направен е анализ на стиловете и промяната на темите в различни социални системи от края на XIX до началото на XXI век.

Поради всички тези причини без никакво колебание ще гласувам да се присъди на господин Антон Стайков образователната и научна степен „доктор” и се надявам, че и останалите колеги от Комисията ще постъпят по същия начин.

София,
27.02.2016

Подпис,
проф. дфн Христо Кафтанджиев